

Udgiftsfordeling ved regulering af Bjiselbæk

Indledning

Kommunen er forpligtiget til at vedligeholde de offentlige vandløb. Når et rørlagt vandløb er i så dårlig stand, at det er nødvendigt med en omfattende reovering eller udskiftning, betragtes dette ikke længere som almindelig vedligehold, men som en regulering.

Reoveringen/udskiftningen af rørlagte vandløb forestås typisk af kommunen, mens omkostningerne fordeles mellem de lodsejere, der har afvandingsmæssig nytte af reguleringen. Kommunen bidrager således i det omfang, kommunalt ejede arealer, herunder veje, måtte have nytte af reguleringen. Dette princip er beskrevet i vandløbsloven og er senere blevet præciseret af Folketingets Ombudsmand.

Baggrund for udgiftsfordelingen

Aabenraa Kommune har, ved en ekstern rådgiver, fået udarbejdet en rapport med et forslag til regulering af kommunevandløbet Bjiselbæk inklusiv en beregning af udgiftsfordeling på baggrund af nytteprincippet. Beregningerne er baseret på andelen af arealer der afvandes via det rørlagte vandløb samt uforsinket vand der ledes til vandløbet fra oplandets veje, tagflader og øvrige befæstede arealer. Det følgende er baseret på denne rapport. Hvis du gerne vil have et regneark med de bagvedliggende beregninger tilsendt, er du velkommen til at skrive til mig på tbknu@aabenraa.dk, så sender jeg det til dig.

Fordeling af nytte

Udgifterne til projektet afholdes af de, der skønnes at have nytte af det rørlagte vandløb. Nyttens fordel er objektiv og bestemmes således ud fra en potentiel nytte mere end en "oplevet nytte". Denne objektive nytte opdeles i den afvandingsmæssige nytte og den rørlægningmæssige nytte:

Den afvandingsmæssige nytte

Det rørlagte vandløb håndterer den naturlige afstrømning af vand fra oplandet. Vandløbet skal desuden håndtere en såkaldt merafstrømning. Det drejer sig om det vand der løber til vandløbet uden at være naturligt forsinket ved nedsivning eller gennem et forsinkelsesbassin. Det drejer sig om vand der kommer fra veje, tagflader og øvrige befæstede arealer. Denne merafstrømning er, sammen med det naturligt tilstrømmende vand, dimensionsgivende for det rørlagte vandløb. Således har ejere af arealer med veje, huse, flisebelægnings og lignende nytte af et funktionelt vandløb med en tilstrækkelig kapacitet.

Udbyttet på landbrugsarealer afhænger i høj grad af, at arealerne kan afvandes optimalt, hvorfor der er en nytte af et funktionsdygtigt vandløb, som kan aftage

drænvandet fra arealerne. Den overdybde vandløbet har i forhold til et åbent terrænnært vandløb gør det muligt at afvande arealer der ellers ikke kunne afvandes optimalt. Partsfordelingen omhandler således også den afvandingsmæssige nytte, som de enkelte grundejere har af et funktionsdygtigt rørlagt vandløb der ligger overdybt.

Den rørlægningsmæssige nytte

Muligheden for at kunne dyrke jorden over rørledningen er til gavn for grundejeren. Desuden sikrer rørledningen en bedre arrondering. Der er således en direkte nytte af, at vandløbet er rørlagt kontra et åbent vandløb.

Vægtningen af nytteværdier

Afvandingsmæssig nytte (merafstrømning)

Ved reguleringen er valgt et dimensioneringsgrundlag, hvor den dimensionsgivende afstrømning er baseret på oplandets størrelse samt en beregnet maksimal regnvandsstrøm på henholdsvis 92,54 l/s fra veje og på 91,60 l/s fra tagflader og befæstede arealer i øvrigt i oplandet.

Merafstrømningen til vandløbet definerer ca. 40 % af anlægsudgifterne. Af disse hvoraf ca. halvdelen stammer fra vejarealer og den anden halvdel stammer fra i alt 36 ejendomme i oplandet. Udgifterne fordeles således mellem Aabenraa Kommune og lodsejerne af de 36 ejendomme.

Afvandingsmæssig nytte (overdybde)

Den øgede anlægsudgift som følge af, at vandløbet ligger overdybt, er beregnet til at være ca. 10 % af de samlede anlægsudgifter. Disse 10 % fordeles således på de arealer der ikke ville kunne afvandes optimalt hvis ikke vandløbet lå i den pågældende dybde.

Rørlægningsmæssig nytte

De øvrige ca. 50 % af anlægsudgifterne er fordelt på ejerne af strækningen der skal reguleres. Det betyder, at udgifterne fordeles med henholdsvis ca. 5 % og 45 % til Aabenraa Kommune og den lodsejer der ejer størstedelen af strækningen.

Den samlede udgiftsfordeling

Tabel 1 viser fordelingen af udgifter på baggrund af nytte. I tabellen er angivet den samlede andel for merafstrømningen fra 36 ejendomme i oplandet. Fordelingen på ejendomsniveau for så vidt angår de største partsholdere fremgår af tabel 2. Fordelingen på resterende 36 enkelte ejendomme fremgår af tabel 3. Som beskrevet er bidraget fra den enkelte ejendom fastsat ud fra mængden af uforsinket vand ejendommen kan forventes at bidrage med.

Tabel 1: Fordeling af udgifter ved regulering af en delstrækning på 560 m af Bjiselbæk

Afvandingsmæssig nytte		Andel af udgifter
Lodsejer af matr.nr. 1018a, Felsted	Udgifter til overdybde	6,58%
Lodsejer af matr.nr. 1097, Felsted	Udgifter til overdybde	3,35%
Aabenraa Kommune som ejer af vej	Merafstrømning, vej	19,81%
36 ejendomme i oplandet	Merafstrømning	19,63%
Rørlægningsmæssig nytte		
Lodsejer af matr.nr. 1018a, Felsted Ejerlav, Felsted	Udgifter til regulering	44,99%
Aabenraa Kommune som bredejer	Udgifter til regulering	5,62%
Afvandings- og rørlægningsmæssig nytte i alt		100,00%

Tabel 2: Af denne tabel fremgår udgifterne fra tabel 1 fordelt på ejendomsniveau

Fordeling på ejendomme		Andel af udgifter
Bredejer (ejer af matr. nr. 1018a m.fl.)	Bredejer- og overdybde	51,58 %
Ejer af matr. nr. 1097	Ejer af 1097 for overdybde	3,35 %
Aabenraa Kommune	Bredejer (overtaget i forbindelse med udstykning)	5,62 %
Aabenraa Kommune	Merafstrømning veje	19,81 %
36 Oplandsejendomme	Merafstrømning tage og befæstelse	19,63 %
Parter i alt		100 %

Tabel 3 viser den enkelte ejendoms andel i udgiftsfordelingen. Fordelingen tager udgangspunkt i den enkelte ejendoms potentielle bidrag til det rørlagte vandløb. Ejendommenes reducerede areal er beregnet på baggrund af tagflader og befæstede arealer med afløbskoefficienter (φ) fastsat til henholdsvis 0,15 for tagflader og 0,10 for befæstede arealer. Den maksimale regnvandsstrøm er beregnet ud fra ejendommenes reducerede areal (ha_{red}) og en dimensionsgivende regnintensitet (i) på 140 l/s/ha (i 10 min).

Tabel 3: Af tabellen ses den enkelte ejendoms andel i udgiftsfordelingen for så vidt angår de resterende 36 ejendomme

Matr. nr. (alle Felsted Ejerlav, Felsted)	Tagflade (ha)	Befæstet areal (ha)	Reduceret areal			Max. Regnvandsstrøm (l/s)	Ejendommens andel af udgifterne
			$\Phi=0,15$ (ha)	$\Phi=0,10$ (ha)	I alt (ha _{red})		
10 ejendomme med regnvandsstrøm 2,0-31,9 l/s (i alt 65,9 l/s)							
1080	0,723	1,192	0,109	0,119	0,228	31,878	6,83%
7	0,117	0,202	0,018	0,020	0,038	5,292	1,13%
26	0,136	0,159	0,020	0,016	0,036	5,082	1,09%
20	0,088	0,206	0,013	0,021	0,034	4,732	1,02%
16a	0,134	0,105	0,020	0,011	0,031	4,284	0,92%
552a	0,077	0,145	0,012	0,015	0,026	3,640	0,78%
50	0,054	0,170	0,008	0,017	0,025	3,514	0,75%
134	0,064	0,102	0,010	0,010	0,020	2,772	0,59%
178	0,056	0,099	0,008	0,010	0,018	2,562	0,55%
674	0,058	0,063	0,009	0,006	0,015	2,100	0,45%
11 ejendomme med regnvandsstrøm 1 - 2 (i alt 14,8 l/s)							
21	0,048	0,068	0,007	0,007	0,014	1,946	0,42%
29	0,056	0,049	0,008	0,005	0,013	1,876	0,40%
1000	0,037	0,053	0,006	0,005	0,011	1,526	0,33%
16b	0,008	0,094	0,001	0,009	0,011	1,470	0,32%
676	0,037	0,039	0,006	0,004	0,010	1,330	0,29%
135	0,033	0,044	0,005	0,004	0,009	1,316	0,28%
543	0,026	0,042	0,004	0,004	0,008	1,134	0,24%
518	0,023	0,045	0,004	0,005	0,008	1,120	0,24%
566	0,022	0,041	0,003	0,004	0,007	1,036	0,22%
535	0,019	0,044	0,003	0,004	0,007	1,022	0,22%
316	0,019	0,045	0,003	0,005	0,007	1,022	0,22%
15 ejendomme med regnvandsstrøm 0,4 - 1 (i alt 11 l/s)							
552b	0,021	0,039	0,003	0,004	0,007	0,980	0,21%
82	0,032	0,021	0,005	0,002	0,007	0,966	0,21%
551	0,025	0,025	0,004	0,003	0,006	0,882	0,19%
599	0,022	0,028	0,003	0,003	0,006	0,840	0,18%
495	0,023	0,025	0,003	0,003	0,006	0,826	0,18%
619	0,018	0,029	0,003	0,003	0,006	0,784	0,17%
75	0,018	0,027	0,003	0,003	0,005	0,756	0,16%
629	0,016	0,029	0,002	0,003	0,005	0,728	0,16%
623	0,016	0,028	0,002	0,003	0,005	0,728	0,16%
567	0,016	0,021	0,002	0,002	0,005	0,630	0,14%
686	0,018	0,018	0,003	0,002	0,005	0,630	0,14%
622	0,015	0,021	0,002	0,002	0,004	0,616	0,13%
561	0,017	0,018	0,003	0,002	0,004	0,602	0,13%
673	0,011	0,025	0,002	0,003	0,004	0,574	0,12%
653	0,015	0,007	0,002	0,001	0,003	0,406	0,09%

			Reduceret areal				
I alt	2,116	3,367	0,317	0,337	0,654	91,602	19,63%

Udgifter til fordeling

Der er indhentet tilbud på baggrund af projektbeskrivelsen. Nedenstående oversigt over projektets forventede udgifter er lavet på baggrund af allerede afholdte udgifter samt tilbuddet på anlægsarbejdet for udskiftning af rørledningen.

Opgørelse af planlægningsomkostninger pr. 01.10.2021 fra Aabenraa Kommune:

Bjiselbæk TV-inspektion	kr. 11.000,00
Bjiselbæk, Lun11.1 - §32, Entpr. Brdr. Nørulf A/S	kr. 7.000,18
Bjiselbæk, Lun11.1, TV-inspektion forud for §32	kr. 9.294,00
<u>Tilbud på reguleringsprojekt fra K.V. Service:</u>	<u>kr. 684.010,00</u>

I alt kr. ekskl. moms kr. 711.304,18*

*Hertil kommer udgifter til projektering med partsfordelingsforslag samt myndighedsbehandling og tilsyn.

Lovgrundlag

Ombudsmandens udtalelse om vandløbslovens § 32 i FOU nr. 1998.261:

”Bestemmelsen i vandløbslovens § 32 om, at vedligeholdelsen af rørlagte offentlige vandløb ikke omfatter hel eller delvis omlægning af rørledninger, er en videreførelse af bestemmelsen i § 36, stk. 5 i vandløbsloven af 1949.

Bestemmelsen blev indsat i vandløbsloven i forbindelse med lovens revision i 1963, da amtskommuner og kommuner overtog udgifterne til vedligeholdelse af offentlige vandløb. Bestemmelsen tilsigtede, at præcisere det offentliges økonomiske ansvar i loven i forhold til de udgifter, der efter lovens bestemmelser er brugerfinansieret.

Denne bestemmelse for offentlige vandløb skal således bl.a. sikre, at den for vedligeholdelsen ansvarlige myndighed ikke gøres økonomisk ansvarlig for gennemførelse af eksempelvis den nødvendige renovering/omlægning af en gammel, nedslidt og udtjent rørledning. Sådant arbejde skal i overensstemmelse med vandløbsloven afholdes af brugerne efter den nytte vandløbet har for den enkelte ejendom, jf. § 24, stk. 1, 2. punktum i vandløbsloven, og ikke af kommunens skatteydere.”